

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ”
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” ” ” pe 1/2 an 5 ”	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIUNEA
” România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
” ” ” pe 1/2 an 7 ”		

În ce chip își poate câștiga și susține învățătorul autoritatea și respectul în și afară de școală?

Putem numi școala un stat în miniatură. Precum statul, ca să poate prospera și fi scutit de neînțelegerea dintre membrii săi, are necesitate de legi, cărora trebuie să se supună toți cetățenii, tot astfel și școlii i-se impune necesitatea de a urma acelaș drum, dacă voește să-și ajungă scopul. Progresul în școală depinde foarte mult dela acest moment important, care dacă e neglijat din partea învățătorului produce disordinea cea mai mare și revoltătoare.

Sunt mulți învățători, cari, deși posed destulă bunăvoință și destul devotament pentru a face să existe în școală ordinea necesară, totuș silințele lor rămân zădarnice, ei nu ajung la scop. Și aceasta din cauza lipsei de autoritate a învățătorului.

Învățătorul, care dorește prosperarea școlii sale, trebuie să se nizească a-și câștiga și susține autoritatea și respectul său în și afară de școală.

Condițiunile principale, cari se recer dela un învățător pentru a-și putea găștiga și susține autoritatea și respectul în școală sunt următoarele:

I. Învățătorul să fie consecvent.

Învățătorul trebuie să aibe spirit de observațiune foarte dezvoltat. Să ne închipuim un copil, care cu mintea lui ușoară și stăpânit de diferite pofte ar săvârși oarecari lucruri nepermise în școală, cari ar atrage atențiunea celorlalți elevi. Văzând ceilalți elevi, că cel-ce săvârșise lucruri nepermise n'a fost tras la răspundere, contând și dândii la bunătaea cea fără margine a învățătorului lor, care îi lasă să facă ce voesc, își vor căuta cu toții diferite ocupațiuni și jucării, cari nu cad în cercul determinat al școlii.

Învățătorul deșteptat în urmă, va căuta prin vorbe blânde să pună capăt acestor lucruri nepermise, dar va observa, că nu ajunge la nici un rezultat, până ce nu îi va amenința, că la cea dintâiu ocaziune îi va

pedepsi. Dându-i-sa însă ocaziunea și învățătorul neținându-se de condițiunea pusă, — pierde o porțiune însămnată din autoritatea sa, de oare-ce elevii văd în el un om neconsecvent.

II. Învățătorul să controleze pe elevi în tot locul și cu toate ocaziunile.

Învățătorul trebuie să vegheze neconținut. Nimic să nu scape privirii lui. Elevii trebuie să fie în credința, că ei sunt urmăriți de privirea învățătorului chiar și în locuri ascunse.

Elevii trebuie să asculte necondiționată. Spre acest scop învățătorul trebuie să cunoască individualitatea fie-cărui elev din școală.

Numai cunoscând bine calitățile bune și slăbiciunile unui elev, învățătorul va putea afla mai cu ușurință remediul cel mai bun, pentru a tracta pe fie-care elev conform naturii lui.

Elevul va observa, că învățătorul său, departe de a fi un despot, este cel mai bun părinte al lui. În modul acesta, încetul cu încetul, învățătorul își va câștiga stima elevilor săi, cari îl vor urmări cu plăcere. Cuvintele lui vor deveni niște precepte, cu cari elevul, cu mândrie, va motiva afirmațiunile sale. El va considera atunci pe învățătorul său mai pe sus de ori ce ființă omenească. Și numai ajungând învățătorul la această demnitate, își va putea câștiga și susține autoritatea și respectul, de care trebuie să se bucure.

III. Învățătorul trebuie să fie om moral.

Îndată ce elevul observă, că învățătorul una zice și alta face, el nu mai are încredere și nu-l mai consideră cum ar trebui, ba ce e mai mult, poate se ajungă la concluziunea, că învățătorul lor îi învață rău, căci el nu se conformează cu cele spuse. Iată dar o îndoială, un exemplu rău dat copiilor. Și se știe, că exemplul e cel mai bun mijloc de educație. Copiii au o mare aplicare spre imitat. Ei imitează tot, ce văd la învățătorul lor, fie bun sau rău. Prin aceea, că învățătorul duce o viață nemorală, nu numai că își pierde autoritatea față de elevi, ci le dă o educație greșită. De aceea

purtarea lui, atât în școală cât și afară de școală, trebuie să corespundă cu instrucțiunile, ce le dă elevilor săi.

IV. *Învățătorul să se poarte în școală totdeauna cu demnitate și energie.*

Această regulă este foarte importantă. Adese unii învățători capabili, conștiențioși și foarte devotați misiunii lor, nu produc în școlile lor rezultatele, ce cu drept cuvânt se așteaptă dela dânsii, din cauza că acești învățători nu întrebuințează în școală demnitatea și firmitatea cuvenită. Ei crezând, că pot înlocui aceste calități prin o dulceață și o amabilitate nemăsurată, care toicrează și pardonează totul, se înșeală foarte. Chiar tinerimea reclamă dela învățător o conduită sigură și deamă, căci tot ce este slab și nestatornic nu-i poate impune. Învățătorul dar trebuie să fie totdeauna energic și ferm în deciziunile sale, dacă în adevăr dorește binele elevilor și progresul lor.

Învățătorul să fie foarte precaut la aplicarea pedepselor. Bătaia prea multă nici odată să nu fie mijloc de disciplinare. Învățătorul, care pentru susținerea disciplinei recurge des la bătae, acela este sau prea leneș — sau prea slab. Un pedagog a zis: „Bătăi multe, disciplină rea; bătăi mai puține, disciplină mai bună; bătăi de tot puține, disciplina cea mai bună!“

V. *Învățătorul să lucreze în școala sa totdeauna cu un interes real.*

Ori ce lucrare făcută cu neplăcere nu poate reuși decât foarte greu. Și din contra, cu cât învățătorul va depune mai multă iubire și mai multă constanță în îndeplinirea misiunii sale, cu atât succesul său va fi mai mare. Interesul, ce-l poșede învățătorul față de chemarea sa, îl face se propună lecțiunile într'un mod clar și plăcut și să producă rezultate frumoase. Lipsa acestei calități ar dispune pe elev la lenevire și prin urmare la neatențiune, răul cel mai mare la progresul instrucțiunii.

Învățătorul, care-și iubește școala, trebuie să știe a întreține și a mări în sine acel interes real pentru binele școlii, fără de care ori ce succes e imposibil.

Să se ferească învățătorul de a fi stăpânit de un interes afectat, care, departe de a fi folositor, mai mult tulbură învățământul.

A bate în palme, a lovi cu energie în catedră, a lua poziție teatrală, a folosi înaintea elevilor tot felul de titulaturi nepotrivite și înjurături murdare, acestea n'ar proba, că învățătorul poartă un interes viu și serios învățământului; acestea ar avea numai ca urmare de a-i da pe față falsitatea și vanitatea și de a-l face să peardă încrederea, respectul și autoritatea în fața școlărilor săi.

VI. *Învățătorul trebuie să fie bine pregătit, când intră în școală.*

Succesul ori cărei lecțiuni depinde în mare parte dela modul, cum s'a pregătit învățătorul și cum a propus. Pregătirea aceasta se face în două moduri diferite și anume: în pregătiri de fond și în pregătiri de metod. În cea dintâiu învățătorul va studii în fond toate momentele

însămnate din lecțiunea din cesțiune, spre a le aprofundă și a le gravă în memorie, ca să le poată și dânsul propune școlărilor într'un mod lămurit, încât și aceștia să țină dintrânsele cu înlesnire tot, ce le este în realitate folositor. A doauă se întrebuințează mai cu seamă la lecțiunile claselor inferioare, unde esplicățiunea marginându-se pur și simplu asupra lecțiunilor de zi, pregătirea nu poate avea alt scop, decât a ne aduce aminte ceea ce școlarii au auzit în lecțiunile precedente spre a le lega cu cele de astăzi și a nu lăsa vre-o lacună în spiritul lor.

Cu cât învățătorul se va pregăti cu mai mult zel și-și va da mai multă silință a fi în curat cu materia, ce are să se propună, cu atât va reuși a o predă mai cu înlesnire, a o face mai clară și prin urmare mai interesantă școlărilor săi. Din contra, dacă învățătorul nu va fi de loc pregătit sau rău pregătit, atunci el va fi silit a consulta mereu cartea sa și în acest caz nu va fi el, care propune lecțiunea, ci cartea. Școlarii își vor face o urâtă idee de un învățător, care în tot momentul are necesitate a consulta cartea, ce o ține în mână; ei vor ajunge a crede, că este cel mai ușor lucru a fi cineva învățător, deoarece propune lecțiunile cetind numai din carte.

Am spus într'un punct anterior, că elevii trebuie să creadă pe învățătorul lor mai pre sus decât ori ce ființă. Ei, bine! Apoi când elevii vor vedea, că învățătorul lor nu e în stare a-le spune ceva, până ce nu consultă cartea, — nu-și vor perde ei acea iluzie frumoasă, pe care o aveau? Il vor mai crede ei superior altor ființe? Nu! Din contra il vor considera ca egalul lor în știință și superiorul lor numai în forța fizică. În cazul acesta el rămâne avizat numai la un singur mijloc pentru a-și susține autoritatea și acesta va fi pedeapsa. Acest mijloc va dură însă foarte puțin, deoarece elevii în timpul cel mai scurt se vor obicinui și cu acest remediu și de aici încolo învățătorul va deveni cel mai periculos om pentru școală.

Învățătorul prin zelul său trebuie se convingă pe elev, că el nu are trebuință de pregătire și că cărțile, pre cari el le poșede, le cunoaște în toată întreginea lor. Aceasta va putea-o face, dacă la începutul anului, înainte de a introduce cărțile, învățătorul le studiază bine din toate punctele de vedere, iar în decursul anului se va prezenta totdeauna bine pregătit. Prin pregătire însă nu înțelegem numai lămurirea cunoștințelor, căci acestea de sigur le poșede fie-care învățător fără pregătire, ci înțelegem modul, cum trebuie să se introducă aceste cunoștințe în sufletul elevului, pentru a prinde mai iute rădăcini și pentru a avea o durată mai lungă.

VII. *Învățătorului nu-i este permis a-și înpușina activitatea, neglijând datorțiile sale sub pretext, că are pușini elevi.*

Precum o familie număroasă, spre a se întreține în stare normală, cere neapărat o activitate necontentită, asemenea și o școală bine populată, spre a-și îndeplini cu succes misiunea, are trebuință de o mână vâjnoasă și neobosită, care să o dirigă pe calea cea bună. Însă

și la o școală mai puțin frecventată sarcina învățătorului nu se micșorează, el trebuie să lucreze cu același zel cu aceeași abnegațiune ca și când ar avea școlari mulți; dacă în adevăr voește progresul școlii sale.

Acel învățător, carele în acest cas, ar crede, că și cu mai puțină stăruință ar putea ajunge la același rezultat, la respect și autoritate, se înșală foarte.

VIII. Învățătorul să fie iubitor de curățenie și ordine.

Mobilele și recvisitele de învățământ să fie aranjate cu gust estetic.

Locuința învățătorului, curtea și grădina, cari sunt totdeauna înaintea școlii să fie în rând și curate.

Toate acestea cu scopul, ca școlarii să-și însușască de mici *ordinea și curățenia*, de altă parte ca să respecte pe învățătorul lor, dela care văd și învață a ținea ordine și curățenie.

Îmbrăcămintea învățătorului are să fie curată, modestă și nu luxoasă. Nu este bine, ca învățătorul să umble cu hainele rupte, căci prin aceasta ar perde din respect și autoritate față de școlari.

Aceste câteva observațiuni, cari după formă s'ar părea de puțină valoare, urmându-le dau în fond cele mai frumoase rezultate. Deși sunt puține aceste observațiuni, relativ la diferitele reguli, ce trebuie să le păstrăm, când avem în mână noastră lutul cel moale, căruia trebuie să-i dăm forma cea mai perfectă, totuși urmându-le câștigăm o parte însemnată din capitalul, pe care în cazul contrar l-am perde însușit.

(Va urma)

Francia

Lecție din Geografie pentru clasa V. a școlii elementare

Ținta

Astăzi vom învăța despre țara Francezilor (se arată!) o țară binecuvântată dela natură.

I. Analisă (Pregătire)

Dacă privim la hartă, ce vedem în această țară? Munți, șesuri, riuri, orașe. De pe ce cunoști munții pe hartă? Cum sunt desemnați munții mai înalți, și cum cei mai puțin înalți? Cei înalți cu culoare galbenă mai închisă, cei mai puțin înalți cu culoare galbenă mai deschisă. De pe ce cunoști șesurile pe hartă? Cum sunt însemnate riurile? Cum... orașele mai mari? Cum... orașele mai mici?¹

În care parte a Europei se află Franța? (În partea din mijloc de către sud-vest). Care-i sunt hotarele? Cetește-le de pe hartă! La nord? (Marea și munți mici). La est? (Munți, Germania, Elveția). La sud? (Marea și munți înalți). La vest? (Marea). — Să vedem acum, ce ne spune harta despre această țară!²

¹ Pe această treaptă se mai poate face provocare și la limba franceză, ce se învață încă și azi în unele familii.

² Se poate tracta și după metoda *analitic-proiectivă*, adică învățătorul desemnează pe tablă și vorbește, — elevii reproduc. În cazul acesta, pentru economizare în timp e recomandabil, ca învățătorul să desemneze pe tablă conturile Franței înainte de oară.

II. Sinteză (Predare).

II. Sinteză (Predare).

1. *Suprafața*. Să vorbim mai întâi despre suprafața țării.

Partea mai mare a Franței e loc șes. Șesurile se află către apus.

Munții se ridică mai ales pe la granițe, anume:

La sud *Pireneii*; la est *Alpii* cu vârful *Mont-Blanc* (cel mai înalt vârf din Europa), *Jura și Vogezii*. În launtrul Franței aflăm *Cevenii* (Sevenii) și platoul *Auvergne* (Overn).

Reproducere.

2. *Apele*. Franța e udată de ape multe.

a.) Mările, cari îi spală țărmurile, sunt: *Marea mediterană* cu golful de *Lion*; *Oceanul Atlantic* cu *sinul de Biscaya*; apoi canalul *La Manche* (La Manș) și *Calais* (Calò).

b.) Riuri: *Rona*, izvoarește în Elveția din St. Gotthard și curge spre vest, apoi se întoarce spre nord și intră în lacul Geneva. La orașul Geneva iese iarăș din lac, curge o bucată spre sud; apoi, după ce a scăpat dintre Alpi și Jura o ia iarăș spre vest. La Lyon însă îi stau în cale Sevenii, și o silesc să se întoarcă iarăș spre sud. Acum curge într-o vale lată între Alpi și Sevenii, până ce se varsă printr-o deltă în golful de Lyon. La gura Ronei nu se află nici un oraș. Din ce cauză? (Delta Ronei e mocirloasă și nesănătoasă). Afluentul său principal e *Saona*, cu care se împreună la Lyon.

Garona vine din Pirenei și se varsă printr-o gură largă în Oceanul Atlantic. (Gura poartă numirea de *Gironde*). Bazinul Garonei în timpurile vechi (cu multe mii de ani înainte de noi) de bună seamă a fost un braț de mare, care legă Oceanul Atlantic cu Marea Mediterană. Acum acest loc e strătăcat de un canal cu numele *Canal du Midi*, care e cel mai lat canal din Europa. El leagă Garona cu Marea Mediterană, așa, că cu ajutorul lui foarte ușor pot trece corăbiile din Marea Mediterană în Oceanul Atlantic. — *Canal du Midi* însemnează canalul sudului. Explică acest nume!

Loar (Loire) izvoarește din Sevenii și se varsă printr-o gură largă în Oceanul Atlantic.

Sena (Seine) izvoarește tot din Sevenii, curge spre nordvest și formează o mulțime de cotituri; se varsă în canalul La Manș.

Reproducere.

3. *Francia e o țară binecuvântată dela natură*. Pentru că:

a) Are graniță sigură; anume? (Marea, munții).

b) Îi stă deschisă calea, pentru ca să poată purta negoț cu toată lumea; anume? (Din 3 părți e încunjurată de mări, pe care pot merge corăbiile spre Anglia, Spania, Italia, peninzula Balcanică, Africa, etc. — Are riuri mari, navigabile. — O mulțime de căi ferate strătaie întreaga țară. Din *Paris* pornesc liniile ferate ca razele unei stele.

c) Franca are o *climă* blândă și pământ bine-roditor. — Clima e atât de moale, încât chiar și în Ianuarie e frigul de tot neînsemnat. Îndeosebi e foarte plăcut timpul în ținuturile de pe lângă M. Mediterană. Acestea au o primăvară admirabilă, o vară uscată și o iarnă scurtă, fără geruri. Abia prin Februarie se gândesc oamenii la încălzirea odăilor. De aceea, iarna vin foarte mulți bolnavi în aceste ținuturi, ca să caute însănătoșare și recreație — în deosebi în Nizza. — Pământul peste tot locul produce vin, poame, legume, și în deosebi cereale.

Reproducere.

4. Să vedem acum, cum se folosesc Francezii de aceste părți bune ale țării lor.

a) Ei folosesc marea. Cum? Pescuitul, câștigarea sării din apa de mare; comerțul pe mare cu alte țări. Pe toate trei malurile mării sunt porturi bune. Cele mai însemnate sunt:

Marseille (Marseili, Marsilia) e cel dintâi port de mare al Franței, prin care Franța stă în legătură cu Elveția (Rona-Saona!), cu toate țările Mării Mediterane și cu țările orientului. La Marsilia se descarcă mătasa adusă din Italia și Spania, bumbacul din America și India, lâna din Africa nordică. Din Marsilia se transportă aceste lucruri în orașele din lăuntrul țării prin liniile ferate.

Le Havre (Lô Havr') e al doilea port al Franței. Importul constă din: cafea, bumbac și lâna; exportul: lucruri (manufacturi) de mătasa bumbac și lâna.

Bordeaux (Bordô) e cel mai însemnat oraș al Franței în ce privește negoțul cu vin. Stă în legătură cu Anglia, Germania și Sud-America.

Tot marea e cauza, că Francezii au cucerit țări și în alte părți ale lumii, și acolo au întințat *colonii*. Astfel de colonii au Francezii în Africa, America și Azia.

b) Francezii lucră cu diligență pământul. Se ocupă cu *agricultura* [Cereale, în, morcovi; țel (conopidă), spargă (sparanghel), lubenițe, castraveți, toate soiurile de ceapă, salată, ridiche]. — Înflorește *pomărîtul*. La nord se cultivă mere foarte frumoase; la sud, cele mai fine soiuri de poame: persice, apricose, nuci mari (italiene), prune dulci, castane nobile și migdale. Prin grădini se află portocali, lămâi și smochini. Chiar și maslinul, ce ni-e cunoscut din Biblie, prosperează în ținutul numit *Provence* (Provans), unde formează păduri întregi. — Însemnată e și *cultura viței de vie*. Franța produce cel mai bun vin în Europa. Mai mult decât 3 milioane de oameni se ocupă cu cultura viței de vie. Noi ne însemnăm cele mai renumite trei ținuturi, unde se cultivă cea mai prețioasă viță de vie:

Ținutul de pe lângă cursul de jos al Garonei (vinul de *Bordeaux*);

Burgundia (de ambele părți ale Saonei; — vinul de Burgund);

Champagne (Șampani, de ambele părți ale Marnei).

În sfârșit e însemnată și *cultura florilor* în Provence. (Grădini mari pline de roze prețioase; pe

coastele dealurilor sunt sămănate viorele; câmpii întregi sunt acoperite de heliotrop și răspândesc miros plăcut de vanilie).

c. Francezii lucră cu multă pricepere produsele țării lor.

Din struguri fac vinuri de bun renume, care se expoartă în lumea întreagă. — Din fructele maslinilor storc renumitul oleu de Provence (Tafelöl), care se expoartă din Marsilia. (Unde se poate căpăta în orașul nostru?) — O parte din florile, ce se cultivă în Provence, se folosește pentru pregătirea parfumurilor fine. — Mătasa ce vine din Italia ori Spania sau se câștigă în Franța, se folosește pentru pregătirea țesăturilor de mătasă; aceasta se întâmplă îndeosebi în Lyon. (Atlas, sammet, taffet, moirè, etc.) — Din bumbac și lâna se fac diferite stofe și postavuri, șaluri, covoare.

Reasumare și reproducere pe baza următoarei repriviri:

1. Lucrarea pământului (agronomie, pomărît, vierit, cultura legumilor, a florilor).

2. Industrie (mătăsărit, țesătorie, pregătirea zahărului din morcovi, pregătirea parfumurilor, a esențelor, a oleului de masline).

3. Pescăritul.

4. Comerțul (import și export)

5. Să facem acum o călătorie până la orașul, despre care Francezii zic, că nu este altul în lume asemenea lui. Să cercetăm Parisul.

Unde se află? (În Franța nordică, de ambele părți ale Senei). Cum facem călătoria până acolo?... De ce sunt așa de mândri Francezii de capitala lor? Pentrucă:

a) Parisul e foarte mare, are aproape 3 milioane de locuitori și mai mult decât 2000 de strade. Sena îl desparte în o parte sudică și una nordică; ambele părți sunt legate prin vr'o 30 de poduri.

b) Viața de pe strade e admirabilă. Pe stradele principale — bulevarde — se văd case cu câte 5—7 caturi. O larmă mare domnește pe aceste strade. Șirul trăsurilor, tramvaelor electrice, carelor cu poveri, etc., se par a nu mai avea sfârșit. În colțurile stradelor se află vinzători, cari își laudă marfele strigând în gura mare; băcți cu perii și vies, cari stau la dispoziția trecătorilor să șteargă ghetete; fetișele cu flori de vindut, copii și bătrâni cu gazete; hamali cu pachete și cofere în mâni, oficeri în uniformă, studenți cu cărțile subsoară, dame și domni, cari au ieșit la plimbare. — se îmbulzesc unii spre alții.

c) Parisul are o mulțime de edificii frumoase, vr'o 10 muzee, 30 de teatre, peste 100 biserici, dintre cari cea mai frumoasă e biserica *Notre-Dame*. Alte edificii însemnate sunt: *Luvrul*, *turnul Eiffel* (desemn!) de 300 m. înalt din fer, rădicat de inginerul Eiffel în anul 1889 pentru expoziția de atunci; 1792 trepte conduc până la vârful lui; din catul al treilea (190 m.) în timp frumos se vede întreg Parisul cu împrejurimea sa.

d) Parisul are o mulțime de locuri plăcute, ca d. e. *grădina Tuilerilor*, cel mai frumos parc, ce ni-l putem închipui, (curățenie, castani, bănci, fântâni săritoare, straturi de flori, statue); *câmpiile Elizee*, cu arbori, flori, cafenele, o șosea mare pentru calese; *palatul Royal*, un oraș în miniatură, cu bolte, restaurante etc.

e) În Paris înflorește arta mai mult ca în alte orașe din lume. Aci se pregătesc din aur și fildeș, din bronz și din aramă statue și diferite obiecte de artă mai mici; aci se pregătesc gobelini, picturi din țesături; aci se fac lampe și vase de porțelan, de sticlă, mobile de lemn etc.

Reproducere.

(Va urma)

Varietăți

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a tinerimei studioase dela institutul teologic-pedagogic diecezan din Caransebeș aranjază o *ședință publică* Duminică la 30 Ianuarie (12 Febr.) 1905 în sala mare a otelului „Pomul verde“, la care Vă invită cu toată onoarea Comitetul Societății. — Începutul la 8 oare sara. — Întrarea: de persoană 1 cor. 20 bani, de familie (3 membri) 3 coroane. — Oferte generoase în favorul fondului pentru ajutorarea elevilor bolnavi se primesc cu mulțămită. — În pauză se va juca „Călușerul“. — Programă: 1. „Psalmul XXI“ de I. Vorobchievici exec. de corul societății. 2. „Jertfele împăcării“, poezie de G. Coșbuc, predată de Petru Olde cl. c. II. 3. „Cari sunt cauzele, că atât de puțini oameni sunt fericiți și pe ce cale vom dobândi fericirea“ disertațiune de Ioan Surlașiu cl. c. III. 4. a) „Duce-m'as“ b) „Dulce cântec de durere“, melodii populare de A. Sequens, exec. de corul societății. 5. „Păpicașu nașului“ poezie de V. Vlad Delamarina, predată de George Săcoșan ped. c. III. 6. „Nebunul“ poezie de G. Coșbuc, predată de Pantelemon Ardelean cl. c. I. 7. „Ceasul rău“, de I. Vorobchievici, exec. de corul societății. -- Dans.

Caz de moarte. La 16 Ianuarie a. e. preotul *Ioan Popovici* din comuna Opațița după un morb îndelungat și greu și-a dat nobilul suflet în mâinile creatorului. Înormântarea s'a săvârșit Marți în 18 Ianuarie la 10 oare cu pompa cuvenită, celebrând la actul înormântării Mult On. Domni preoți Aureliu Drăgan din Ghilad, Stefan Țeran din Voiteg, Ioan Ionescu din Jebel, Silviu Colojoară din Denta și Ioan Margineanțu din Birda ca esmis protopresbiteral. La finea actului funebral în s. biserică preotul Silviu Colojoară din Deta a ținut o cuvântare instructivă și bine nimerită storeând lacrimi din ochii credincioșilor, cari cu mic cu mare au petrecut la cele vecinice pe iubitul lor preot. Responsurile le-au cântat foarte melodios și precis școlarii sub conducerea învățătorului lor Mihai Jumanca, apoi învățătorii Grigorie Palci din Jebel, N. Țeran din Voiteg, George Usonescu din Berecuța-S.-George și Vasile Stoica din Birda. Pe decedatul îl deplânge fiul de 11 ani Liviu și fca de 9 ani Veturia, cari orfani rămân în grija Creatorului, și alte rudeni. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Unirea principatelor. Ni-se scrie din Turnu-Severin, că liceul „Traian“ de acolo va serbă cu mari solemnități ziua de 24 Ianuarie. La ora 10 a. m. elevii liceului vor plecă la biserică „Grecescu“, unde P. C. S. Parintele Protoereu, D. Gotic, asistat de clerul local, va oficia. la ora 10 jum., în fața corpului profesoral și a tutulor elevilor, o doxologie. La sfârșitul serviciului religios, d-l profesor, I. St. Paulian, delegatul corpului profesoral, va vorbi despre influența educativă a sărbărilor naționale. — La ora 8 jum., sara, se va continuă serbarea în salonul „Regal“, în ordinea următoare: 1. Hübseh. Imnul regal, executat de familia liceului, sub conducerea d-lui I. Kessler. 2. Cuvântare ocazională ținută de d-l profesor C. Armașu. 3. I. St. Paulian. Imnul unirei, cor mixt, cântat de Societatea muzicală „Doina“ și de corul liceului, sub conducerea d-lui profesor I. St. Paulian. Solo susținut de d-l C. Ardeleanu. 4. Impresii din călătoria făcută în Iulie 1904, în regiunile românești de dincoto de munți. Cuvântare ținută de elevul din clasa VIII-a, C. G. Ionescu. 5. I. Edlinger. O zi în munți, executată de orchestra liceului, sub conducerea d-lui I. Kessler. 6. Octavian Goga. Oltul, recitat de elevul, din clasa a VII. Al. Alexandrescu. 7. Deșteaptă-te Române, executat de familia liceului, sub conducerea d-lui I. Kessler. — Va urma dans. — Întrarea generală 1 leu de persoană. — Din beneficiul serbării se va forma un fond pentru a se veni în ajutorul corespondenței, ce se întreține între elevi ai liceului nostru și colegi de-ai lor din diferite regiuni locuite de Români, iar în Iulie și August viitor se vor triuite, și în anul acesta, trei elevi ai Liceului, ca împreună cu corespondenții lor, de peste munți, să viziteze acele regiuni. — Ofrandele se primesc cu recunoștință. Vor fi adresate d-lui M. Hergot, directorul liceului, sau d-lui profesor C. Armașu.

Dare de seamă. Pe seama Mănăstirei Godidinoava au mai contribuit Sântia Sa părintele Ioan Pincu cu stimata D-nă Letiția soția sa din Raftua întru săuătatea și vieța îndelungată a scumpei lor fice Olimpia suma de 20 cor. Din Lugoj spectacabilul D-l advocat Coriolan Bredicean împreună cu stimata-i familie 6 cor. Din Naidăș Sântia Sa părintele Petru Muntean împreună cu stimata-i Doamnă 5 cor. 50 fil. D-l Nicolae Muntean împreună cu soția sa 5 cor. Petru Radonei 2 cor., D-l Nicolae Lucaciu 2 cor., Marina Dragilă 2 cor., George Durici 2 cor. Dela înai mulți credincioși au mai incurs suma de 7 cor. 50 fil. Total 26 cor. Mulțămita noastră profundă și pe această cale. Bunul D-zeu să primească și aceste jertfe întru pomenirea și iertarea păcatelor lor. Valea-Godinova în 19 Ianuarie 1905. *Macarie Gușcă* ierodiacon.

Dare de seamă. Spre scopul zidindei capele la locul de perigrinaj „Peatra scrisă“ a binevoit a ne colecta și M. On. Dn. paroh Traian Oprea din Moldova-nouă următoarea sumă: Biserica gr. or. rom. 20 cor.; Traian Oprea 10 cor.; Ioan Popescu 2 cor.; Biró Béla protopretor. Dr. Gara David medic, Tyll Gustáv, Pakay, Novaček prim forestier, Nicolae Nitz preot rom. cath, Kúhlburger, A. Petrovits, Ioan Lazarescu, Dr. Ioan Iberer, Nicolae Balea com., Raviszavljevici Zsiva capitan, Schlögl inv., Korkoványi A. pretor, Iosif Mayer notar, Maurițiu Spatz veterinar, R. Bortos inv., Zeller R. ospătar câte 1 cor.; George Stoia bătrân 60 fil.; Aureliu Popoviciu preot, Valeriu Popoviciu inv. câte 50 fil.; D. Bania, George Stojanoviciu, Marta Stroia, N. Popescu a lui Ilie, Dumitru Trițuian, Ilie Ciselitig, Ilie Popescu Olariu, N. Dobrescu, Ion Gurau, Costa Mihai, George Gurau a lui Nicolae, Vodicica, Novac Gusti, George Iancu, câte 40 fil.;

Zwick, Iosif Zeller, Edm. Hesser, Costa Stroia, Ioana Tudor câte 30 fil.; Ioana Velceleanu 40 fil.; Iulius Arkan, Ion Benga, Petru Craiovan, Ion Ungurian, Ioan Carjan, Nicolae Țaran, George Nicola, Ion Andrițoi, Dumitru Novaceanu, George Ardelean, Aut. Novacescu Nicolae Iancu, Ioana Velovan, Ilie Arcan, Petru Popescu, Elenca Caraboian, Vasile Isvănariu, Ilie Guran, Maria Muntean câte 20 fileri; Ana Ungureanu, Nicola Novacescu, George Velovan, Costa Schurlia, Iacob Carjan, Maria Ungurean, Matei Ungurean, Elisav. Ungurean, Dimitrie Benga, Livia Craiovan, Elena Craiovan, câte 10 fil. — Peste tot în Moldova-nouă 64 coroane, *Ilie Peșă* parohul Armenișului.

Concurs

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor Diecezan de ddto 17 Decembrie 1904 v. Nr. 4479 B., devenind vacantă, — în urma morții regretatului preot Ioan Sudreșian, — parohia de clasa III **Coșteiu**, protopresbiteratul Făgetului, prin aceasta se escrie concurs pentru postul de paroh al acestei comune, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune par. constatătoare din 32 jugere de pământ, parte pădure, parte fâneaț.

2. Brul și stola uzuată.

De jumătate din aceste veaite are a beneficia văduva preoteasă a fostului preot conf. § 8 din Regulamentul pentru parohii.

Concurenții au a subșterne petițiile instruate conform Statutului org. și Regulamentului pentru parohii și adresate Comitetului par. din Coșteiu P. On. Oficiu propresbiteral gr. or. rom. din Făget.

În fine concurenții din alte comune sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică din Coșteiu spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu încuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Coșteiu din ședința comitetului par. gr. or. rom. ținută în 9/22 Ianuarie 1905. 1—3 [2]

Eugen Sudreșian

preot și prez. com. par.

Alesandru Hațegan

not. adhoc com. par.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresbiter tractual.

Mulțămită publică

Primiți și pe această cale mulțămita mea adâncă toți acei amici și cunoscuți ai reposatului meu frate *Ioan Popovici*, preot în Opațița, cari prin prezența lor la actul înmormântării au dat ultimul onor neuitatului meu frate. Cu deosebire mulțămesc din inimă Mult Onor. preoți și învățători, cari au funcționat la actul înmormântării.

Nicolae Popovici

..... PETRECERE

..... ROMANA

Casina română din Caransebeș aranjează la 1. Martie st. nou, (16. Februar st. vechia) o petrecere dansantă împreună cu Cotillon și Romana. — Invitățile sunt sub tipar.

COMITETUL ARANJATOR

..... COTILLON

..... PETRECERE

„COMUNA“ institut de credit și economii societate pe acții în Căvăran.

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Comuna“ sunt invitați la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Căvăran la 23 Februarie 1905 la 10 oare a. m. în localitatea institutului.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și prezentarea „Bilanțului“
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decidere asupra acestora de sub 1 și 2 și darea absolutului.
4. Propunerea Direcțiunii pentru trecerea întreg venitului curat, la fondul de rezervă.
5. Alegerea a 2 membri în comitetul de supraveghiere.
6. Eventuale alte propuneri.
7. Designarea a 2 membri pentru verificarea protocolului.

Căvăran la 25 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

Activa			Contul Bilanț pro 1904			Pasiva		
	c.	f.		c.	f.		c.	f.
Casa în numărar	1000	83	Capital soțial	12000	—			
Cambii în portfoliu	30639	99	Depuneri spre fruct.	5850	24			
Interese de reescompt anticipate	54	09	Reescomptul	11981	50			
			Interese transitoare	361	44			
			Profit curat	1501	73			
	31694	91		31694	91			

Spese			Contul profit și perderi			Venite		
	c.	f.		c.	f.		c.	f.
Interese de reescompt	462	52	Interese de escompt și proviziune	2536	08			
Interese de depuneri								
Capitalizate și rădicate	70	54						
Dare și competențe de timbru	38	40						
Spese de cancelarie, lemne, lumină, tipărituri, servicii etc.	462	89						
Profit curat	1501	73						
	2536	08		2536	08			

Căvăran la 31 Decemvrie 1905.

Direcțiunea!

Eftimie Lăpăduș
pentru compt.

Nicolae Țărașu

George Francescu

Vichente Țărașu
pentru cassă.

Confrontându-se bilanțul cu cărțile principale și auxiliare asemenea controlând și administrarea în decursul anului, am aflat toate în ordine.

Trifon Lața

Alois Graf

Crăndafir Drăgîna

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Octomvrie 1904

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) -- Orșova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	P. I—III.	A. I—II.	M. I—III.	P. I—III.	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III.	M. I—III.	P. I—III.	A. I—III.	P. I—II.	
815	830	230	.	650	1130	p. Budapesta	s.	1250	715	.	125	740	
170	531	802	.	520	433	s. Timișoara-Josefin	p.	803	945	.	754	153	
210	615	815	.	734	443	p. Timișoara-Josefin	s.	753	743	.	705	112	
346	823	924	.	901	545	s. Logoj	p.	649	616	.	507	1131	
843	.	.	.	202	Joi	s. Buziaș-Bâi	p.	Mercuria și Dumineca	.	.	.	639	
740	.	.	.	125	și	s. M. Iie	p.		150	.	.	310	720
.	150	150	.	310*	Duminea	p. M. Iie	p.		.	1152	.	1252	744
.	602	602	.	639	.	p. Buziaș-Bâi	s.		843	.	.	.	202
402	831	929	.	918	547	p. Logoj	s.	641	611	.	502	609	1123
511	s. 941	1015	.	1023	626	p. Caransebeș	s.	602	518	p. 400	521	1024	
711	.	.	411	1221	.	p. Domășnia-Cornia	s.	.	333	1057	414	844	
735	.	1209	430	1247	.	p. Iablanța	s.	.	302	1014	340	810	
800	.	1230	543	110	828	p. Băile-Erculane	s.	345	233	858	327	733	
828	.	1256	639	133	859	s. Orșova	p.	315	156	735	258	655	

* Dela Margina

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) -- Timișoara-Josefin — Baziaș

M. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	Stațiunile	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	M. I—III.	
.	830	230	650	1020	.	p. Budapesta g. de vest	s.	125	710	740	715	125	140
.	531	802	520	.	148	s. Timișoara-Josefin	p.	754	930	153	945	731	930
830	846	605	1000	215	826	p. Timișoara-Josefin	s.	657	917	130	805	725	715
843	858	617	1012	227	838	s. Chișoda	p.	645	905	118	753	712	702
s. 1030	s. 1021	.	520	.	552	p. Buziaș-Bâi	s.	1030	.	.	1025	p. 552	p. 520
.	.	618	1013	228	838	p. Chișoda	s.	644	904	117	751	.	.
.	.	645	1040	255	904	s. Jebel	p.	616	837	1249	724	.	.
.	.	930	.	453	Banloc:	p. Boca	p.	518	Ciacova	1015	530	.	.
.	.	.	.	1015	1010	p. Boca	s.	930	.	453	.	.	.
.	.	650	1044	300	905	p. Jebel	s.	614	834	1242	716	.	.
.	.	701	1056	312	917	s. Voitec	p.	602	823	1230	704	.	.
.	.	810	.	404	1015	s. Gataia	p.	508	.	1127	602	.	.
.	.	950	.	618	1155	s. N.-Bocșa	p.	340	.	951	410	.	.
.	.	340	.	951	410	p. N.-Bocșa	s.	950	.	618	1155	.	.
.	.	508	.	1127	602	p. Gataia	s.	810	.	404	1015	.	.
.	.	707	1101	317	921	p. Voitec	s.	555	820	1222	656	.	.
.	.	808	1217	433	1021	s. Vêrșet	p.	451	716	1118	556	.	.
.	.	1250	.	123	.	s. Timiș-Cubin	p.	.	330	.	140	.	.
.	.	1220	.	952	.	s. Panciova	p.	.	341	.	200	.	.
.	.	341	.	.	.	p. Panciova	s.	.	1220	.	952	.	.
.	.	380	.	.	.	p. Timiș-Cubin	s.	.	1250	.	1023	.	.
.	.	818	1232	443	1029	p. Vêrșet	s.	443	706	1113	546	.	.
.	.	845	103	514	1053	s. Jascova	p.	414	637	1044	515	.	.
.	.	1120	.	723	1255	s. Oravița	p.	225	.	820	315	.	.
.	.	256	.	1042	.	s. Anina	p.	.	.	444	1033	.	.
.	.	.	844	1055	.	p. Anina	s.	.	.	256	1046	.	.
.	.	.	820	315	.	p. Oravița	s.	.	1120	.	722	.	.
.	.	851	110	.	1058	p. Jascova	s.	408	630	1036	505	.	.
.	.	925	150	.	1135	s. Baziaș	p.	328	550	959	430	.	.

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosesc și p. = pleacă.